

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: T. L., narozený dne -
t. č. na adrese -
zastoupený advokátem Mgr. Jindřichem Lechovským
sídlem Šlejnická 1547/13, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 18. 5. 2017, č. j.: OAM-121/LE-LE05-VL11-2016

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 18. 5. 2017, č. j.: OAM-121/LE-LE05-VL11-2016, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému právnímu zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi se přiznává odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2017, č. j.: OAM-121/LE-LE05-VL11-2016, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

2. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný se vůbec nevypořádal s žalobcovým ohrožením trestem odnětí svobody z důvodu nerespektování branné povinnosti. Neakceptovatelné podmínky v ukrajinských vězeních jsou důvod pro udělení doplňkové ochrany. Vazební zařízení jsou přeplněná, na jednoho vězně připadá 2,5 m² místa, proti špatnému zacházení v místech omezení osobní svobody neexistuje účinný vnitrostátní prostředek nápravy. Nezabýval-li se žalovaný těmito skutečnostmi, trpí rozhodnutí nepřezkoumatelností.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí se vším namítaným vypořádal, snaha vyhnout se nástupu do armády není azylovým důvodem, a to ani v případě její trestnosti; žalobce neuvedl diskriminační důvod, pro nějž by měl být postižen. V ČR pobýval žalobce již od února 2016 a předtím pobýval více než rok v Polsku, avšak o mezinárodní ochranu požádal až v září roku 2016 v situaci, kdy bylo zahájeno řízení o jeho správním vyhoštění a kdy byl za účelem realizace tohoto vyhoštění zajištěn. Vše uvedené žalovaný hodnotil ve vztahu k azylu i doplňkové ochraně. Napadené rozhodnutí netrpí nezákonností; žalobce chtěl jen obejít instituty obecného cizineckého práva. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).
6. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 SŘS.
7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce, občan Ukrajiny, poskytl dne 16. 9. 2016 údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že je ukrajinské národnosti, náboženským vyznáním křesťan (člen řecko-katolické církve), bez politického přesvědčení; je ženatý, na Ukrajině žijí jeho dvě nezletilé děti. Žalobce ve vlasti naposledy bydlel ve Lvovské oblasti. Z vlasti vycestoval do Polska, kde žil asi jeden rok, v únoru 2016 vstoupil bez víza na území ČR. Je zdrav a o mezinárodní ochranu nikdy nežádal. O mezinárodní ochranu žádá, neboť ve vlasti je válka, zpočátku byl půl roku v armádě z toho týden v oblasti bojů; v případě návratu se obává uvěznění.
8. Během pohovoru vedeného dne 16. 9. 2016 žalobce dále uvedl, že vlast opustil v listopadu 2014, na základě polského víza odjel do Polska, již při pobytu v Polsku ztratilo vízum platnost. Do armády vstoupil v březnu 2014 na základě povolávacího rozkazu, ze země původu odjel, aby se tam nemusel schovávat. Nechce jít do války. Z prokuratury obdržel dokument, dle něž mu hrozí tři roky vězení kvůli útěku z armády, je trestně stíhán za dezerci. Zběhl, jelikož neměl za co bojovat. O azyl v Polsku nepožádal, protože jej nepotřeboval, nyní jej potřebuje, poněvadž mu hrozí vyhoštění.
9. Dne 16. 9. 2016 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěl se seznámit s obsahem podkladů a vyjádřit se k nim, navrhnout jejich doplnění, uvést nějaké další skutečnosti či informace ani se vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití.
10. Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že žalobce podle dokumentů, jež doložil, nastoupil vojenskou službu, dokumentem ze dne 21. 5. 2015 mu pak bylo oznámeno

podezření ze spáchání trestného činu nedostavení se vojáka do služby bez závažných důvodů.

11. Dále soud přistoupil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
12. Žalobce v žalobě uvedl zejména obavu z odnětí svobody při návratu do vlasti a z podmínek, které dle jeho názoru panují v ukrajinských věznicích. V azylovém řízení přitom žalobce obavu z ukrajinského vězení vůbec nezmínil, pouze uvedl strach z trestu za odpírání vojenské služby jako takový. Při explicitním dotazu na trest, se mohl žalobce o svých obavách ze stavu ukrajinských věznic volně rozhovořit, ovšem v průběhu azylového řízení neučinil ani jedinou zmínku. Přitom v azylovém řízení doléhá na žalobce břemeno tvrzení, bylo zcela na něm, aby v azylovém řízení vyjádřil všechny své obavy, k čemuž dostal postačující prostor, pokud tuto příležitost nevyužil, nemůže to jít k tíži žalovaného; žalobce rovněž netvrdil nemožnost uplatnit svou obavu dříve než v žalobě.
13. Tvrdit v azylových věcech nové skutečnosti až v žalobě je sice přípustné, ale toliko za určitých podmínek. Žalobce přitom v žalobě nezmínil, proč o obavě z podmínek v ukrajinských věznicích v azylovém řízení vůbec nehovořil, především neuvedl, že by se ve věznicích zhoršily podmínky od vydání napadeného rozhodnutí. Podmínky ve věznicích také nejsou citlivou oblastí na rozdíl od znásilnění či sexuální orientace, kde by mohl být ostych vyhodnocen jako pochopitelný, zvláště když žalobce s ukrajinskými věznicemi dosud zkušenost nemá, tím méně s tvrzeným nelidským zacházením v nich.
14. Žalobce svou žalobní námitkou směřuje zejména k údajné nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Takové hodnocení není přiléhavé. Žalobce v azylovém řízení obavu z podmínek v ukrajinských věznicích nezmínil a z dostatečných objektivních podkladů, jež si žalovaný obstaral, nevyšlo najevo nic, co by mělo žalovaného vést k tomu, aby se podmínkami v ukrajinských věznicích zabýval sám. Žalobce své břemeno tvrzení neunesl a žalovaný nepochybil.
15. Žalobní námitku reflektující strach z podmínek v ukrajinských věznicích považuje soud v žalobcově případě za účelovou.
16. Krom toho ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, na které žalobce naráží, vyžaduje skutečné nebezpečí vážné újmy. Stran hrozby zacházení ve smyslu tohoto ustanovení je třeba při právním posouzení vycházet z právního názoru Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), jenž je inspirován judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Výklad písm. b) předmětného ustanovení je vystižen v rozsudku NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j.: 2 Azs 71/2006 – 82: *„Ve vztahu ke hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod by pak muselo být splněno, že stěžovateli hrozí „reálné nebezpečí“ takového zacházení. „Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“* Žalobci žádné reálné (tzn. skutečné) nebezpečí nehrozí, neboť se jeví velmi nepravděpodobným, že by k jeho mučení či jinému nepřipustnému zacházení v ukrajinském vězení došlo. Žalobce by za svou dezerci musel být odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a pak by muselo být rozhodnuto o jeho mučení či jiném nepřipustném zacházení. Přitom podle Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze září 2015 byly za odpírání vojenské služby udíleny

většinou toliko podmíněné tresty (vizte odst. 34 Informace spolu s poznámkou pod čarou č. 129). Ve vztahu k ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu tak v žalobcově případě není splněna podmínka skutečného nebezpečí stanovená odst. 1 téhož ustanovení.

17. Z důvodů uvedených v předchozích odstavcích odmítl soud pro nadbytečnost žalobcem předložený důkaz, kterým je Zpráva Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze dne 29. 4. 2014. Žalobce především obavu ze stavu ukrajinského vězeňství v azylovém řízení vůbec nezminil.
18. Vojenská služba představuje legitimní občanskou povinnost a odmítání jejího výkonu nemůže samo o sobě založit pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy, totéž platí i o trestu za dezerci jako takovém. Jak uvedl NSS v usnesení ze dne 20. 12. 2017, č. j.: 10 Azs 307/2017 – 33: „Obecně platí, že *branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) rozhodně nelze považovat za azylově relevantní (srov. např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, čj. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 22. 7. 2015, čj. 2 Azs 160/2015-43, ze dne 10. 9. 2015, čj. 2 Azs 175/2015-34, nebo ze dne 31. 8. 2016, čj. 2 Azs 141/2016-32). I pokud v právním řádu státu chybí zakotvení práva nevykonávat vojenskou službu, je-li to v rozporu s přesvědčením občana, není tato skutečnost dostatečným důvodem pro poskytnutí azylu. Teprve pronásledování či odůvodněný strach z něj jako následek absence takové úpravy by mohl být důvodem pro poskytnutí azylu. Za hrozbu pronásledování nelze považovat hrozbu trestního stíhání za trestný čin, pokud např. není důvodná obava, že toto trestní stíhání bude vedeno způsobem porušujícím lidská práva (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2003, čj. 2Azs 15/2003-81, č. 77/2004 Sb. NSS, a usnesení NSS ze dne 23. 3. 2009, čj. 8 Azs 40/2008-57, a ze dne 16. 4. 2008, čj. 2 Azs 20/2008-69).“ Přitom na Ukrajině je možné vykonávat civilní službu jako alternativu k službě vojenské, což vyplývá z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, této možnosti mohl žalobce využít před svým narukováním, ale neučinil tak. Jak se navíc uvádí v odst. 12 - 15 tohoto rozsudku, žalobce nevyjádřil strach z nepřijatelných podmínek v ukrajinských věznicích; obavy z nepřipustně vedeného trestního stíhání též neuvedl. Samotný trest za dezerci, který se týká všech občanů ve srovnatelné situaci, není pronásledováním ani vážnou újmou. Žalobcovy poměry se tudíž mívají s příslušnými ustanoveními zákona o azylu.*
19. Žalovaný se dostatečně vypořádal s žalobcovými obavami z vojenské služby i trestem hrozícím za dezerci, a to jak ve vztahu k důvodům pro udělení azylu, tak i doplňkové ochrany (vizte s. 5 - 6 a 9 - 10 napadeného rozhodnutí). Svá tvrzení žalovaný opřel o dokumenty mezinárodního práva, zprávy o stavu lidských práv i relevantní judikaturu, legitimitu uložení trestu za odpírání vojenské služby založil i na ustanovení českého trestního zákoníku, který postihuje osoby, jež v rozporu s povolávacím rozkazem nenastoupily službu v ozbrojených silách. Jak dále žalovaný poukázal, žalobce se v souvislosti s odmítáním vojenské služby nedefinoval jako příslušník některé ze skupin uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, už kvůli absenci takových tvrzení nemohl být žalobci udělen azyl. Poměry v ukrajinských věznicích žalobce v azylovém řízení nezminil, nebylo tak namístě, aby se jimi žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval.
20. K absenci žalobcových tvrzení v azylovém řízení, jež se týkala podmínek v ukrajinských věznicích, se vyslovil i NSS v usnesení ze dne 15. 10. 2015, č. j.: 9 Azs 211/2015 – 23: „*Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že stěžovatel skutečně v průběhu správního řízení netvrdil nic o neutěšené situaci ukrajinských věznic, a v tomto ohledu tedy přisvědčil krajskému soudu. Ze stěžovatelovy žádosti i následného pohovoru zcela jasně*

vyplývalo, že primárním důvodem jeho žádosti je neochota nastoupit vojenskou službu. Pochyboval o materiálním zajištění ukrajinské armády a odůvodňoval tak svůj strach z toho, aby nebyl při bojích zabit. Možnost udělení trestu odnětí svobody v případě odmítnutí vojenské služby sice zmínil, nikdy však neuvedl ani nenaznačil, že by se obával podmínek ve věznici jako takových, respektive že by jejich stav byl natolik špatný, že by pobyt v nich bylo možné považovat za nelidské či ponižující zacházení. Stěžovatel tedy v průběhu správního řízení nezavdal důvod k tomu, aby žalovaný obstarával speciální podklady k této problematice. (...) Nejvyšší správní soud tedy v postupu žalovaného neshledal pochybení. V situaci, kdy stěžovatel neutěšenost stavu ukrajinských věznic netvrdil a v průběhu správního řízení se informace o vážné újmě neobjevila, nebyl povinen její případnou existenci sám vyhledávat. V odůvodnění uvedl, že ji neshledal a své závěry řádně zdůvodnil, jeho postup byl tedy v souladu s požadavky specifikovanými judikaturou Nejvyššího správního soudu.“ Uvedené závěry NSS aproboval i ve své následné judikatuře, např. v usnesení ze dne 22. 3. 2017, č. j.: 2Azs 1/2017 – 35, usnesení ze dne 12. 7. 2017, č. j.: 6 Azs 118/2017 – 38 a usnesení ze dne 24.1.2018, č. j.: 6 Azs 259/2017 – 40.

21. Soud dále nenalézá deficiency v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Při zjišťování skutkového stavu vycházel žalovaný např. ze Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 3. 3. 2016, z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze září 2015, ze Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 13. 4. 2016 a z Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015 a 3. 6. 2016; tyto údaje pocházejí dle názoru soudu z nezávislých zdrojů a jsou dostatečně objektivní. Shromážděné podklady jsou přílehlavé na poměry žalobce, např. údaje o vojenské službě a praxi trestání jejího odepření představují způsobilý podklad pro posouzení, zda jsou u žalobce dány důvody pro aplikaci ustanovení § 12 písm. b) či § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Podkladům nelze upřít ani aktuálnost, žalovaný se snažil zajistit údaje, jež by nejlépe vystihovaly poměry ke dni vydání napadeného rozhodnutí; více se zaměřil na aktuálnost podkladů, jež se vztahovaly k žalobcem uvedeným důvodům. Všemi zjištěnými okolnostmi se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval a uspokojivě odůvodnil, proč se v případě žalobce nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný tak v žádném případě neporušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3 (ve spojení s § 2 odst. 4), § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“) ani jiná ustanovení SŘ či jiných právních předpisů.
22. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 SŘS jako nedůvodnou zamítl.
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 SŘS. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.
24. Soud přiznal právnímu zástupci, který byl v této věci žalobci ustanoven soudem, odměnu za dva úkony právní služby podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a §

7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), po 3 100 Kč. Dále mu byla přiznána náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300 Kč. Odměna advokáta byla poté zvýšena ještě o DPH, takže činí celkem i s daní, jejíž výše je 1 428 Kč, 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 SŘS kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 SŘS.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřípustná.

Praha 24. července 2018

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně